

Výstava a vernisáž s workshopem

30. listopadu 2018

V rámci projektu

**Revitalizace městských center
a dalších veřejných prostorů v České republice: problémy,
zahraniční inspirace, možnosti řešení. TL01000498**

Jana Krbová (ed.) a kol.

© 2018

Revitalizace městských center
a dalších veřejných prostorů v České republice: problémy, zahraniční inspirace,
možnosti řešení. TL01000498

Revitalization of city centers and other public spaces in the Czech Republic: Problems, foreign inspiration, possible solutions

Řešitelský tým za VŠE v r. 2018

Ing. Jana Krbová, Ph.D. – autorka a editorka publikace, autorka vyhledávacích studií, autorka vybraných rešerší k participaci veřejnosti k revitalizaci veřejných prostranství

Ing. Martin Musil, Ph.D. – autor některých vyhledávacích studií a rešerší veřejné prostranství versus cestovní ruch

Mgr. Klára Šimůnková – autorka odborných rešerší konceptualizace veřejného prostranství a kvality veřejného prostranství

Mgr. Michal Šimůnek, Ph.D. – spolupráce na přípravě výstavy

Technologická agentura České republiky

Fakulta managementu, Vysoká škola ekonomická

© Jana Krbová , 2018

**Revitalizace městských center
a dalších veřejných prostorů v České republice: problémy, zahraniční inspirace,
možnosti řešení. TL01000498**

Revitalization of city centers and other public spaces in the Czech Republic: Problems, foreign inspiration, possible solutions

V rámci realizace projektu Revitalizace městských center a dalších veřejných prostorů v České republice: problémy, zahraniční inspirace, možnosti řešení TL01000498 podpořený TA ČR byly prezentovány a diskutovány průběžné výsledky řešení projektu s cílem

- navázání praktických kontaktů se zástupci a vedení diskuse o praktických problémech při revitalizaci veřejných prostranství,
- vyvolat širší diskusi nad konceptualizací veřejného prostranství,
- prezentace a popularizace průběžných poznatků.

Výstava s vernisáží a workshopem k prezentaci dílčích výsledků výzkumu projektu se uskutečnila 30. listopadu 2018 s prezentací dosavadních výsledků výzkumu a šetření. Informace o konání akce byla rozeslána představitelům měst a na webových stránkách fakulty byla zveřejněna událost <https://www.fm.vse.cz/udalost/vernissaz-vystavy-fotoreportazi-tacr-tl01000498/> (viz násl. obr.)

Obr. č. 1 Zveřejnění informace o konání výstavy

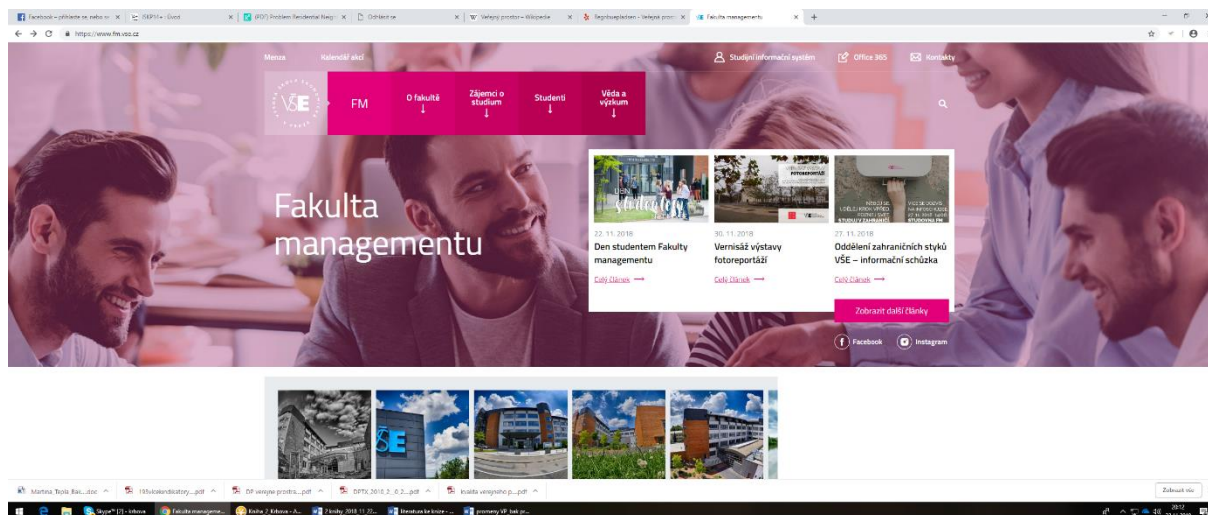


Foto: Krbová, 2018

V rámci připravené akce se konala

- a) vernisáž výstavy 30. 11. 2018,
- b) workshop 30. 11. 2018,
- c) výstava 30. 11. 2018 – 10. 1. 2019,

Výstava (30. 11. 2018 – 10. 1. 2019 na FM VŠE v J. Hradci)

Výstava byla připravena (bez titulů) J. Krbovou, K. Šimůnkovou, M. Musilem a M. Šimůnkem – členové řešitelského týmu (viz násl. obrázek).

**Revitalizace městských center
a dalších veřejných prostorů v České republice: problémy, zahraniční inspirace,
možnosti řešení. TL01000498**

Revitalization of city centers and other public spaces in the Czech Republic: Problems, foreign inspiration, possible solutions

Obrázek č. 2 Příprava výstavy

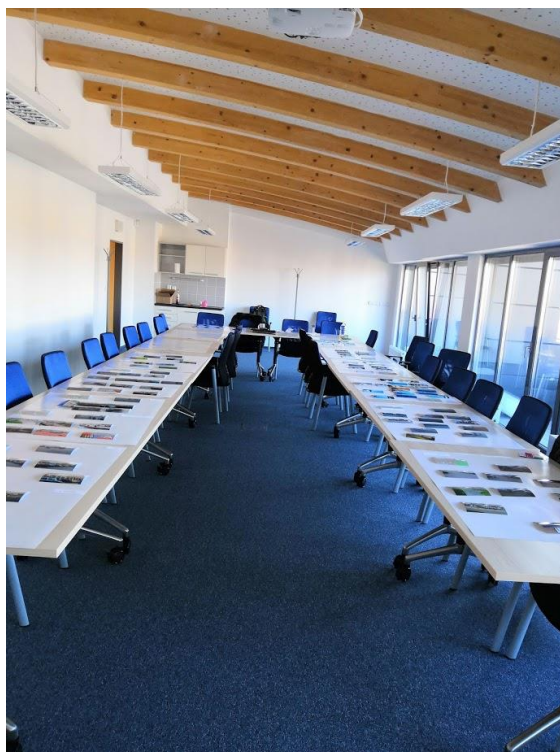


Foto: Krbová, 2018

Cílem výstavy bylo:

- 1) prezentovat dosavadní výsledky rešeršní práce k problematice veřejných prostranství (konceptualizace, přístupy revitalizace, kvalita veřejných prostranství a formy a metody participace apod.),
- 2) nabídnout reálný pohled na stav veřejných prostranství českých měst,
- 3) hledat témata, která v oblasti veřejných prostranství trápí česká města,
- 4) popularizace průběžných výsledků výzkumu veřejnosti.

Výsledky rešeršní činnosti byly v koncizní podobě s uvedením základních kauzalit umístěny na prezentační panely (viz násl. obrázky).

**Revitalizace městských center
a dalších veřejných prostorů v České republice: problémy, zahraniční inspirace,
možnosti řešení. TL01000498**

Revitalization of city centers and other public spaces in the Czech Republic: Problems, foreign inspiration, possible solutions

Obrázek č. 3 a 4 Ukázka panelů s výsledky rešeršní činnosti

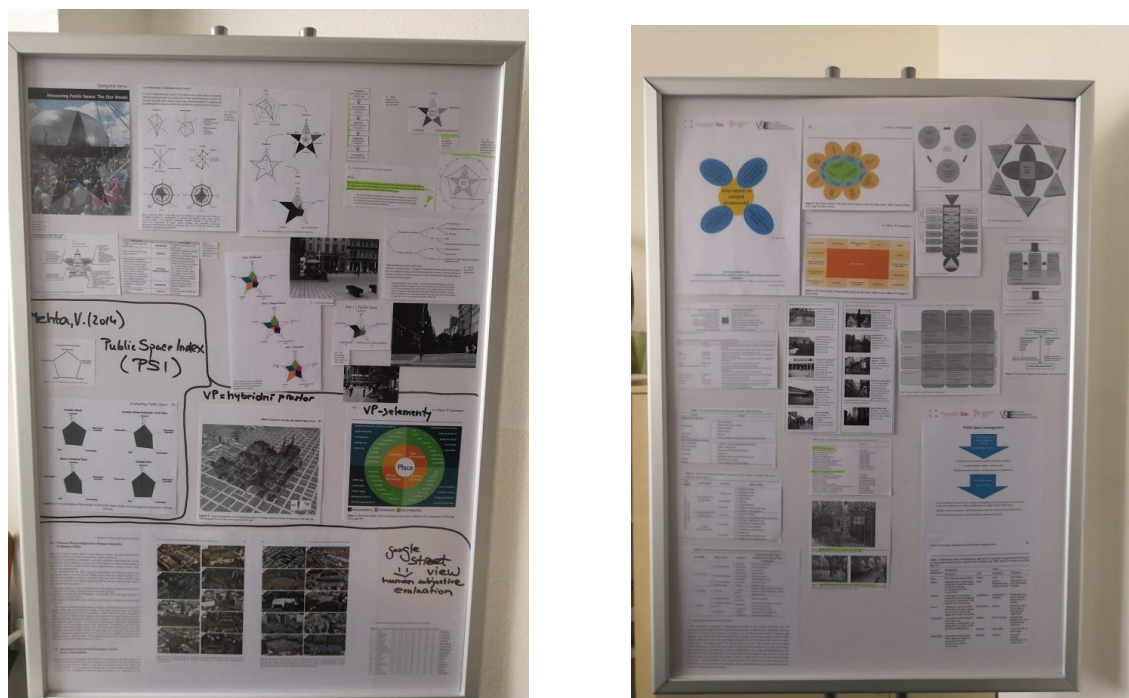


Foto: Krbová, 2018

V rámci následného workshopu byly podrobně diskutovány a podrobeny kritickému zhodnocení.

Výsledky z terénní vyhledávací studie

V prvním roce řešení projektu byly podrobeny podrobnému zkoumání tuzemská a některá zahraniční města. Na výstavě bylo představeno celkem 16 tuzemských a 4 zahraničních měst, kde proběhla fyzická vyhledávací studie. Při výběru měst byla využita **metoda obráceného trychtýře** v rámci územních studií (v 1. fázi – r. 2018- byla analyzována města situovaná do severní a jižní části státu; v další fázi budou analyzována města na západě a východě republiky) – viz násl. obrázek.

Revitalizace městských center
a dalších veřejných prostorů v České republice: problémy, zahraniční inspirace,
možnosti řešení. TL01000498

Revitalization of city centers and other public spaces in the Czech Republic: Problems, foreign inspiration, possible solutions

Obrázek č. 5 Mapa analyzovaných měst v rámci vyhledávací studie v r. 2018



Zdroj: Autorka

Každé analyzované město bylo dedikováno prostřednictvím mapky se záznamem sledovaných veřejných prostranství (vždy se jednalo zejm. o tradiční centra měst) a fotodokumentaci jejich současného stavu - metoda percepce a popisu současného stavu (viz násl. obr.). Fotodokumentace a mapové podklady z terénní vyhledávací studie byly taktéž umístěny na prezentační panely. U každého města byla mapka města s vyznačením veřejných prostranství, která byla podrobena analýze (viz obr. č. 5 a 6). Při vyhledávacích studiích byla využita **metoda individuální percepce místa**¹ (Harper, 2010; Gates, 1998; Piháková, 2003; Kelly, 1998). Tato metoda bývá využívána při hodnocení určitých míst např. při hodnocení kvality veřejných míst nebo v odvětví cestovního ruchu, kde je důležitý pocit z daného místa. Metoda byla zaměřena na vhodnost daného místa k účelu, k němuž je určeno nebo využíváno. Každému městu byl věnován samostatný panel, kde byl představen aktuální stav veřejného

¹ Výběrové přijímání a interpretace informací z vnitřního a vnějšího prostředí (Harper, 2010); organizace a interpretace senzorických informací, jehož výsledkem je vjem (Piháková, 2003); komplexní mentální aktivita jedince, zahrnující představivost a pochopení (Kelly, 1998)

Revitalizace městských center a dalších veřejných prostorů v České republice: problémy, zahraniční inspirace, možnosti řešení. TL01000498

Revitalization of city centers and other public spaces in the Czech Republic: Problems, foreign inspiration, possible solutions

prostranství; v případě malých měst s jedním nebo dvěma veřejnými prostranstvími byl využit sdílený prostor na jednom výstavním panelu.

Obr. č. 6 a 7 Města zařazená do vyhledávací studie v r. 2018 (mapka)



Foto: Hajdík, 2018

Vyhledávací studie byly zaměřeny na

- a) identifikaci konkrétních veřejných prostranství v analyzovaných městech (mapové podklady a fotodokumentace),
- b) rozhovory se zástupci místních samospráv s cílem zjistit jejich problémy,
- c) anketu u residentů (obyvatelé a podnikatelé) a neresidentů, s cílem zjistit jejich názory na veřejná prostranství v daném městě.

Na výstavě byly prezentovány fotografie veřejných prostranství z tuzemských a některých zahraničních měst (viz násl. obrázek), jejichž mapování prováděla Krbová a Musil. Při vernisáži byli účastníci seznámeni s hlavními problémy, se kterými se sledovaná města v oblasti veřejných prostranství setkávají.

Pro realizaci vyhledávacích studií bylo vycházeno z metodiky, která se sestávala z předem nadefinovaných postupů, které byly následující:

Revitalizace městských center a dalších veřejných prostorů v České republice: problémy, zahraniční inspirace, možnosti řešení. TL01000498

Revitalization of city centers and other public spaces in the Czech Republic: Problems, foreign inspiration, possible solutions

Metodický postup terénního šetření – vyhledávací studie veřejných prostranství (VP) měst

1. Vytipovat města, ve kterých bude průzkum prováděn
2. Vyhledávat veřejná prostranství v **původním centru** města, ev. širší centrum (historické jádro)
3. Čas terénního průzkumu – navštívit veřejná prostranství ve **všední dny** (dopolední a odpolední hodiny)
4. Každé veřejné prostranství navštivte dvakrát

Na co se při pozorování zaměřit?

- Umístění VP v organismu města
- Vybavení prostoru – co tam je a co chybí
- Využívání VP – pohyb lidí, aut, jiné aktivity

Jak zpracovat výstup z terénního šetření

- Zaznamenat umístění VP do mapy města
- Popis fyzického prostoru – jaké je tam vybavení (městský mobiliář, zeleň,) a co tam není
- Zhodnotit kvalitu fyzického VP (upravenost, estetický vzhled, pocit, čistota, bezpečí)
- Jak a k čemu je VP využíván
- Jak je VP přístupný
- Popis funkčního využití VP – kdo se tam pohybuje (struktura), co dělá (kouká do výlohy, odpočívá na lavičce, prochází se), jaké se tam dějí aktivity (někdo hraje šachy u stolku, čte si ...)

Z vyhledávacích studií a volných rozhovorů s aktéry měst bylo zjištěno, že

- města mají představu o fyzické revitalizaci (architektonické studie) veřejného prostranství,
- nemají představu nebo jen mlhavou, jak zapojit veřejnost do procesu revitalizace veřejných prostranství,
- jsou vedeny diskuse, jak řešit požadavky různých stakeholders (obyvatelé versus podnikatelé versus návštěvníci),
- nemají nebo neznají přístupy dobré praxe při řešení revitalizace veřejných prostranství.

Výstava byla na FM k vidění od 30. 11. 2018 do 10. 1. 2019 a cílem bylo seznámit s problematikou veřejných prostranství nejen širokou veřejnost, ale i studenty Fakulty managementu (popularizace VaV).

Vernisáž výstavy (30. 11. 2018 na FM VŠE)

Výstava byla zahájena vernisáží, kterou otevřel děkan FM doc. Ing. Vladislav Bína, Ph.D. (viz obr č. 7). Přivítal nejen všechny členy řešitelského týmu, ale i zástupce českých měst (viz **presenční listina – příloha č. xxxxx**) a další návštěvníky. V úvodním slovu krátce pohovořil o projektu, který se zabývá

**Revitalizace městských center
a dalších veřejných prostorů v České republice: problémy, zahraniční inspirace,
možnosti řešení. TL01000498**

Revitalization of city centers and other public spaces in the Czech Republic: Problems, foreign inspiration, possible solutions

řešením revitalizace veřejných prostranství měst a zdůraznil aktuálnost tématu zejm. z hlediska municipálního managementu.

Obrázek č. 7 Děkan zahájil výstavu vernisáží



Foto: Hajdík, 2018

Spoluřešitelka Ing. Jana Krbová, Ph.D. představila vizi výstavy a metodiku (viz násl. obr.), jak terénní šetření vznikalo, jakým způsobem byla veřejná prostranství ve sledovaných městech realizována a jaký byl jejich přínos pro řešení projektu.

Obrázek č. 8 Hlavní řešitel (doc. Ježek) a spoluřešitelka (dr. Krbová) projektu představují dílčí výsledky projektu



Foto: Hajdík, 2018

Zároveň se dr. Krbová krátce zastavila u konceptualizace základních pojmů a souvislostí s veřejnými prostranstvími, které byly analyzovány v rešeršní práci.

**Revitalizace městských center
a dalších veřejných prostorů v České republice: problémy, zahraniční inspirace,
možnosti řešení. TL01000498**

Revitalization of city centers and other public spaces in the Czech Republic: Problems, foreign inspiration, possible solutions

Workshop (30. 11. 2018)

Po vernisáži proběhl workshop, na kterém byly diskutovány čtyři okruhy témat, a to výsledky (i) rešerší odborných zdrojů k přístupu revitalizace veřejných prostranství, (ii) přístupy k měření kvality veřejného prostranství a (iii) rešerší příkladů dobré praxe a (iv) zkušenosti představitelů místních samospráv. (viz obr. č.

Obrázek č. 9 Jednání na workshopu 30. 11. 2018



Foto: Hajdík, 2018

Obrázek č. 10 Jednání na workshopu 30. 11. 2018



Foto: Hajdík, 2018

**Revitalizace městských center
a dalších veřejných prostorů v České republice: problémy, zahraniční inspirace,
možnosti řešení. TL01000498**

Revitalization of city centers and other public spaces in the Czech Republic: Problems, foreign inspiration, possible solutions

Rešerše odborných článků, které byly analyzovány, jsou dostupné v databázi Web of Science a Scopus. Ty byly vyhledávány pomocí klíčových slov revitalization, revitalisation, city, city centre, town, town centre, ekonomická revitalizace (přístupy zaměřující se na možnosti revitalizace (oživení místa) skrze přitáhnutí byznysu (obecně podnikatelského prostředí – spolupráce veřejného a soukromého sektoru). Jak uvádí Wahlberg, 2016 jedná se o přitažení ekonomických investic soukromých aktérů do města. V tomto ohledu se jedná o dva základní přístupy (a) **pobídky firmám** – tzv. bargaining model a **zlepšení kvality místního prostředí** – tzv. amenity led growth model. Oba modely vycházejí z diskuse o roli endogenních a exogenních faktorů regionálního rozvoje (např. Blažek, 2012)

Ad i) Z rešerší odborných zdrojů revitalizace veřejných prostranství byly formulovány závěry, že kromě (a) revitalizace fyzického prostředí (architektonická revitalizace zanedbaného veřejného prostranství – zchátralé budovy a infrastruktura), je nutné věnovat pozornost (b) investicím do potenciálu místního prostředí a rozvoji z endogenních zdrojů a (c) účelnější míře participace stakeholders na plánování a realizaci revitalizace veřejných prostranství měst.

Ad ii) V odborné literatuře se vyskytují různé přístupy (některé dílčí a některé komplexnější) k měření kvality veřejného prostranství. Z provedené analýzy dostupných zdrojů se jeví jako nejvhodnější metoda STAR (Varna, 2014), která by byla vhodná po určité úpravě (bude realizováno v r. 2019) v tuzemských podmínkách.

Ad iii) S vysoce pozitivním ohlasem se mezi představiteli měst (jsou to praktici a zajímají je praktické příklady a ne teorie) setkaly prezentace příkladů dobré praxe, protože nejčastěji kladli otázky: Jak to dělají jinde? Jak k řešení revitalizace přistupují? S kým spolupracují? Kde berou nápady? Na workshopu byla prezentována celá řada podnětných příkladů dobré praxe (PDP).

Jedním ze strategických přístupů k řešení veřejného prostranství, které vzbudilo velký zájem, byla revitalizace v okolí velkolepých budov vídeňských muzeí v jihozápadní části historického centra Vídně, které prošlo na přelomu tisíciletí velkou přestavbou. Původní prázdné náměstí, nádvoří a parkoviště byly nahrazeny společným veřejným prostorem, jehož **správa je řešena nově vzniklým subjektem – správcovskou společností Museums Quartier E+B GmbH**. Tato společnost, jež je ze 75 % vlastněna státem a z 25 % městem, má na starosti kompletní správu prostranství, což zahrnuje nejen údržbu a zajišťování pronájmu dalším subjektům, ale i společnou marketingovou koncepci celého prostranství a pořádání veřejných akcí.

Revitalizace městských center a dalších veřejných prostorů v České republice: problémy, zahraniční inspirace, možnosti řešení. TL01000498

Za podnětné považovali zástupci měst příklad dobré praxe, který byl realizován k oživení zchátralé původní nadzemní dráhy v Manhattanu; místu, kterému se každý raději vyhýbal. Zde se chopili aktivity občané a prostřednictvím **komunitního sdružení „přátel High Line“** nejen iniciovali přeměnu starého brownfieldu na odpočinkovou a turisticky vyhledávanou oblast, ale realizují další řadu projektů a akcí (trvalé kulturní expozice, výstavy, koncerty, komunitní iniciativy (www.thehighline.org)).

Ad iv) Z prezentovaných zkušeností představitelů českých měst (Jihlava, Říčany, Strmilov, Jindřichův Hradec, Žatec) vyplývá, že při revitalizaci veřejných prostranství (hard a soft) mají největší problémy s (a) uspokojením zájmů různých skupin uživatelů veřejného prostranství, (b) sleděním zájmů soukromých vlastníků nemovitostí v prostoru veřejného prostranství a zájmy města, (c) přístupem k revitalizaci – nabídkou aktivit a akcí ve veřejném prostranství, (d) politickou shodou na využití veřejného prostranství (k čemu má veřejné prostranství sloužit). Byla nastolena i další témata, která budou součástí dalšího workshopu.

**Revitalizace městských center
a dalších veřejných prostorů v České republice: problémy, zahraniční inspirace,
možnosti řešení. TL01000498**

Přílohy

Příloha 1 Prezenční listina z vernisáže (30. 11. 2018)

Příloha 2 Prezenční listina z workshopu (30. 11. 2018)

**Revitalizace městských center
a dalších veřejných prostorů v České republice: problémy, zahraniční inspirace,
možnosti řešení. TL01000498**

Revitalization of city centers and other public spaces in the Czech Republic: Problems, foreign inspiration, possible solutions

Zdroje

Gates, N., 1998. Základy sociální psychologie. Portál, Praha, ČR.

Harper, D., 2010. Online Etymology Dictionary. URL: <http://www.etymonline.com> . Schoenberg, 2009

Kelly, M., 1998. Encyclopedia of Aesthetics, UP, 452 pp.

Plháková, A., 2003. Učebnice obecné psychologie. Academia, Praha.

Varna, G. 2014. Measuring Public Space: The Star Model. Ashgate Publishing Company. ISBN 978-1-4094-6747-2 (epub)

**Revitalizace městských center
a dalších veřejných prostorů v České republice: problémy, zahraniční inspirace,
možnosti řešení. TL01000498**

Revitalization of city centers and other public spaces in the Czech Republic: Problems, foreign inspiration, possible solutions

Příloha č. 1 Prezenční listina z workshopu

Prezenční listina
WORKSHOP 30. 11. 2018, JINDŘICHŮV HRADEC

| Jméno a příjmení | Instituce/organiza ce | Podpis účasti | Podpis souhlasu (GDPR) |
|--------------------------------------|------------------------------|--------------------------|------------------------------|
| Doc. RNDr. Jiří Ježek, Ph.D. | ZČU | <i>Jiří Ježek</i> | <i>Jiří Ježek</i> |
| Ing. Jana Krbová, Ph.D. | VŠE | <i>Jana Krbová</i> | <i>Jana Krbová</i> |
| Ing. Martin Musil, Ph.D. | VŠE | <i>Martin Musil</i> | <i>Martin Musil</i> |
| RNDr. Jan Kopp, Ph.D. | ZČU | <i>Jan Kopp</i> | <i>Jan Kopp</i> |
| Doc. Ing. Jan Pašek, Ph.D. | ZČU | <i>Jan Pašek</i> | <i>Jan Pašek</i> |
| Mgr. Ondřej Slach, Ph.D. | OU | <i>Ondřej Slach</i> | <i>Ondřej Slach</i> |
| Ing. Alexandr Nováček <i>Mgr.</i> | OU | <i>Alexandr Nováček</i> | <i>Alexandr Nováček</i> |
| Ing. Vojtěch Bosák | | | |
| Mgr. Klára Šimůnková | FM VŠE | <i>Klára Šimůnková</i> | <i>Klára Šimůnková</i> |
| Mgr. Michal Šimůnek, Ph.D. | FM VŠE | <i>Michal Šimůnek</i> | <i>Michal Šimůnek</i> |
| Ing. Libor Votava, Ph.D. | FA VŠE J. Hradec | <i>Libor Votava</i> | <i>Libor Votava</i> |
| Ing. Jiří Vopátek, Ph.D. | FA VŠE J. H. MĚSTO TŘEBŮZ | <i>Jiří Vopátek</i> | <i>Jiří Vopátek</i> |
| Ing. Radim Laibl | Město Žatec | <i>Radim Laibl</i> | <i>Radim Laibl</i> |
| Ing. Gabriela Baderová | Město Žatec | <i>Gabriela Baderová</i> | <i>Gabriela Baderová</i> |
| Mgr. J. Sedláková Ph.D. | Město STŘEMHOV | <i>J. Sedláková</i> | <i>J. Sedláková</i> |
| Mgr. A. KOTTOVA | ST. MĚSTO JIHlava | <i>A. Kottová</i> | <i>A. Kottová</i> |


**Revitalizace městských center
a dalších veřejných prostorů v České republice: problémy, zahraniční inspirace,
možnosti řešení. TL01000498-N**

Revitalization of city centers and other public spaces in the Czech Republic: Problems, foreign inspiration, possible solutions

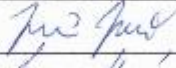
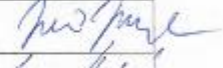

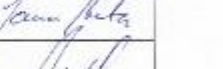
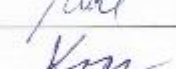
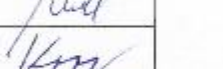
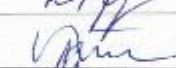
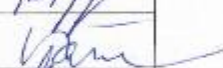


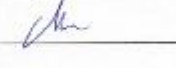
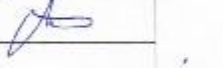




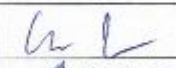
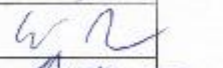
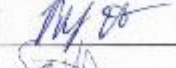

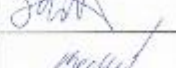

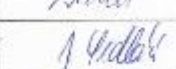
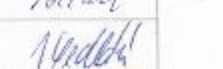
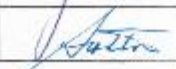
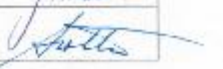
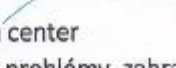

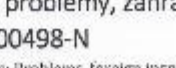
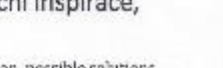
**Revitalizace městských center
a dalších veřejných prostorů v České republice: problémy, zahraniční inspirace,
možnosti řešení. TL01000498**

Revitalization of city centers and other public spaces in the Czech Republic: Problems, foreign inspiration, possible solutions

Příloha č. 2 Prezenční listina z vernisáže výstavy



Prezenční listina
WORKSHOP 30. 11. 2018, JINDŘICHŮV HRADEC

| Jméno a příjmení | Instituce/organizace | Podpis účasti | Podpis souhlasu (GDPR) |
|------------------------------|-------------------------------|--|---|
| Doc. RNDr. Jiří Ježek, Ph.D. | ZČU |  |  |
| Ing. Jana Krbová, Ph.D. | VŠE |  |  |
| Ing. Martin Musil, Ph.D. | VŠE |  |  |
| RNDr. Jan Kopp, Ph.D. | ZČU |  |  |
| Doc. Ing. Jan Pašek, Ph.D. | ZČU |  |  |
| Mgr. Ondřej Slach, Ph.D. | OU |  |  |
| Ing. Alexandr Nováček MgV | OU |  |  |
| Ing. Vojtěch Bosák | | | |
| Mgr. Klára Šimůnková | FM VŠE |  |  |
| Mgr. Michal Šimůnek, Ph.D. | FM VŠE |  |  |
| Ing. Libor Votava, Ph.D. | FA VŠE J. HRADEC |  |  |
| Ing. Jiří Vopátek, Ph.D. | FA VŠE J. H. MĚSTO TŘEBONĚ |  |  |
| Ing. Radim Laibl | Město Žatec |  |  |
| Ing. Aneta Barchová | Město Žatec |  |  |
| Mgr. J. Sedláková Ph.D. | Město STŘELKOV |  |  |
| Mgr. A. KOTTOVA | ST. NĚMCO VÍHLAVA |  |  |

Revitalizace městských center
a dalších veřejných prostorů v České republice: problémy, zahraniční inspirace,
možnosti řešení. TL01000498-N
 Revitalization of city centers and other public spaces in the Czech Republic: Problems, foreign inspiration, possible solutions

Revitalizace městských center
a dalších veřejných prostorů v České republice: problémy, zahraniční inspirace,
možnosti řešení. TL01000498

Revitalization of city centers and other public spaces in the Czech Republic: Problems, foreign inspiration, possible solutions